

Bayramov və başqaları Azərbaycana qarşı (ərizə № 74609/ 5 digərləri

Qərar 16 Fevral 2017

Ərizəçilər Bayram Bayramov, Məcid Məcidli, Vidadi İsgəndərov, İkrəm İsrailov, Hikmət Ağayev və Rövşən Quliyev Azərbaycan vətəndaşlarıdır və müvafiq olaraq 1962, 1990, 1962, 1964, 1985 və 1969-cu illərdə anadan olan ərizəçilər Bakı (cənab Məcidli, cənab İsgəndərov, cənab Ağayev, cənab Quliyev) və Sumqayıt (cənab Bayramov və cənab İsrailov) şəhərlərində yaşayırlar və müxtəlif müxalif siyasi partiyalarda və qruplarda fəaliyyət göstərirlər. İş ərizəçilərin icazəsiz olan dinc nümayişdə iştirak etdiklərinə görə həbs və məhkum olunmaları ilə bağlıdır.

Müxalifətin müxtəlif üzvlərindən ibarət təşkilatçılar 31 iyul 2010-cu, 2 aprel 2011-ci və 17 aprel 2011-ci il tarixlərdə Bakıda nümayiş keçirtməyi planlaşdırırdılar və onlar bu barədə müvafiq orqan Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə (BŞİH) xəbərdarlıq etmişdirlər. Lakin BŞİH sözügedən vaxtlarda təşkilatçıların nümayiş üçün nəzərdə tutduğu ərazilərin ictimai istirahət üçün təyin edildiyini və həmin yerlərdə nəqliyyatın sıxlığını əsas göstərərək nümayişin keçirilməyinə icazə verməkdən imtina etdi. Buna baxmayaraq təşkilatçılar nümayişi Bakının mərkəzində keçirməyi qərarlaşdırdılar.

Ərizəçilər iddia etmişdirlər ki, nümayişlərin dinc olması nəzərdə tutulmuşdur və dinc bir şəkildə aparılmışdır. Ərizəçilər nümayişdə iştirak etmiş və nümayiş keçirilməyə başlandıqdan qısa müddət sonra polis bu nümayişi dağıtmağa başlamışdır və ərizəçilər müxtəlif polis bölmələrinə aparılmışdırlar və həmin bölmələrdə dindirilmişdirlər. Ərizəçilərin tutulduqları gün onlar barəsində inzibati xətalara dair protokol tərtib edilmişdir. Protokolda bilərəkdən polisin göstərişlərinə əməl etmədiklərinə görə ərizəçilər barəsində İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 310.1-ci maddəsi ilə inzibati icraata başlanılmışdır. Ərizəçilərin bir qismi iddia etmişdir ki onlar heç vaxt inzibati xətalara dair protokolun surətlərini əldə etməyiblər, digər biri iddia etmişdir ki, o, həmin protokolu yalnız ona qarşı inzibati icraat bitdikdən bir neçə ay sonra əldə etmişdir. Polis nəzarətində olduqları vaxt onların vəkil yardımından istifadə hüquqları təmin edilməmişdir

Ərizəçilər həbsə alındıqları gündən bir gün sonra 23 may 2011-ci ildə məhkəməyə gətirilmişdirlər. Ərizəçilər iddia etmişlər ki, məhkəmə iclası

qısa olmuş, öz seçdikləri vəkil yardımından istifadə hüquqları təmin edilməmiş, məhkəmənin qapalı keçirilməsinə dair çıxarılmış qərarın olmamasına baxmayaraq, işlərin bəzilərinə icramiyyətin məhkəmə iclasında iştirakına icazə verilməmişdir. Dindirilmiş yeganə şahidlər polis əməkdaşları olmuşdurlar və hamısı ərizəçilərin qanunsuz nümayişdə iştirak etmələrinə dair ifadələr vermişdir. İsgəndərovun işində heç bir şahid dindirilməmişdir. Məhkəmə ərizəçilərin qanunsuz nümayişdə iştirak etmələri qənaətinə gəlmiş və onlara 7 (İsrafilov və Ağayev), 8 (Quliyev), 10 (Bayramov və Məcidli) və 15 günlük (İsgəndərov) inzibati həbs müəyyən etmişdir. Müxtəlif tarixlərdə ərizəçilər tərəfindən 1-ci instansiya məhkəmələrinin qərarlarından verilmiş apellyasiya şikayətləri rədd edilmiş və birinci instansiya məhkəmələrinin qərarları qüvvədə saxlanılmışdır.

Ərizəçilər Konvensiyanın 11-ci maddəsinə (sərbəst toplaşmaq və birləşmək azadlığı) və 10-cu maddəsinə (ifadə azadlığı) istinad edərək iştirak etdikləri nümayişin dağıdılması və nəticədə tutulma və həbsə alınmaları ilə bağlı şikayət etmişdirlər. Daha sonra 6-cı maddənin 1 və 3-cü bəndlərinə, (ədalətli məhkəmə araşdırması hüququ / öz müdafiəsini hazırlamaq üçün kifayət qədər vaxta, imkana malik olmaq hüququ / özünün seçdiyi hüququ yardım almaq hüququ) və 5-ci maddənin 1-ci, 2-ci və 3-cü bəndlərinə əsasən (azadlıq və təhlükəsizlik hüququ) ərizəçilər barələrində olan inzibati icraatda ədalətli məhkəmə araşdırması hüququ pozulmuş və onların polis əməkdaşlarının tələbinə tabe olmadıqlarına görə həbs və məhkum edilmələri əsassız olmuşdur. Ərizəçilər iddia etmişlər ki,onlara qarşı irəli sürülmüş ittihamlar əsassızdır və polis məmurunun əmrinə tabesizlik göstərməmişlər.

11-ci maddənin pozuntusu- nümayişin dağıdılması və ərizəçilərin həbsi və məhkum olunması

6-cı maddənin 1 və 3-cü paragraflarının pozuntusu- bütün ərizəçilərə münasibətdə

5-ci maddənin pozuntusu- Bayramov və Məcidli istisna olmaqla digər ərizəçilərə münasibətdə

Ərizə qalan hissədə təmin edilməsin

Ədalətli kompensasiya: Bayramova 10 000 avro (mənəvi zərər), Məcidliyə 9 000 avro (mənəvi zərər), digər ərizəçilərə 12 000 avro

(mənəvi zərər), İsgəndərov istisna olmaqla digər ərizəçilərə 3100 avro
(məhkəmə xərcləri və digər məsrəflər), İsgəndərova 1800 avro
(məhkəmə xərcləri və digər məsrəflər)